СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 298. | Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 23. грудня, 1922. | VOL. XXX. | No. 298. | Jersey City, N. J., Saturday, December 23, 1922. | THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

АМЕРИКАНСЬКІ КУПЦІ РОБЛЯТЬ КРОКИ ДЛЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ ПИТАННЯ ВОЄННОГО ВІДШКОДОВАННЯ

ВАШІНГТОН, 21. грудня. — Торговельна Палата Злучених Держав зложила публичну заяву, що се вона іменем американських бизнесменів зробила пропозицію, аби справа воєнних відшкодовань була вирішена при помочі комітету американських бизнесменів.

Ся заява стоїть в звязи з насідівшими з Лондону вістями, після котрих з такою пропозицією мали виступити німецькі купці за згодою свого уряду. З американської заяви виходить далі, що американські купці вже навіть говорили в тій справі з представниками уряду Злучених Держав, але ще не дійшли до ніякого рішення. Вони мали також предложити свої пляни чужим урядам, і уряди Англії та Німеччини згодилися на се відразу. Один уряд Франції спершу ставив проти пляну опір, але пізніше і він також згодився про нього говорити.

СЕНАТОР БОРА ПРОПОНУЄ СВІТОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ВАШІНГТОН, 21. грудня. — Сенатор Бора вніс резолюцію, після котрої президент Гардинг мавби право скликати світову конференцію для розглянення головних економічних питань світа, які треба розвязати для привернення нормальних економічних, фінансових та торговельних відносин межи краями.

Внесенне було подане яко поправка до резолюції других сенаторів, на основі котрої президент мавби скликати ще одну конференцію для обмеження морських зоружень.

З ПРОЦЕСУ ЗА МАСАКРУ СКЕБІВ СТРАЙКАРАМИ

МАРІОН, Илиной, 21. грудня. — По вісьмох днях переслухань свідків, покликаних стейтовою прокураторією, сі свідки вже вичерпалися, і суд зі завтрішним днем приступить до переслухання свідків відводових.

Зізнання державних свідків на стільки обтяжаючі для 5 обжалованих, що кождого з них свідки пізнали яко такого, що в день масакри скебів мав пальне оружя в руках. Декотрих з них свідки пізнали також яко таких, що дійсно віддавали стріли до скебів.

Оборона заявила, що вона буде старатися доказати, що ґанмени, а не страйкарі були напасниками.

ДЕБАТА НАД КОРАБЕЛЬНОЮ СУБСИДІЄЮ

ВАШІНГТОН, 21. грудня. — Ціле нинішне засіданне сенату було посвячене дебаті корабельного закона. Нюйорський сенатор Колдер через дві години обороняв проект корабельної субсидії, тоді як сенатор Дайел його остро критикував.

Проект прийде під голосованне відай вже на другий тиждень.

НОВІ ПРОЦЕСИ ЗА ВОЄННІ ОБМАНЬСТВА

ВАШІНГТОН, 21. грудня. — Генеральний прокуратор (міністер судівництва) Догерті заповів, що в найблизших днях федеральний уряд почне знов цілий ряд процесів проти ріжних підприємств за воєнні обманьства. Предметом процесу будуть грубі міліони долярів.

ПОТВЕРДИЛИ ІМЕНОВАННЄ БАТЛЕРА НАЙВИСШИМ СУДДЕЮ

ВАШІНГТОН, 21. грудня. — Сенат рішив нині затвердити іменованне минесотського адвоката Пірса Батлера членом Найвисшого Суду Злучених Держав.

За потвердженнем іменовання заявилось 61, проти 8 голосів.

Іменованне Батлера відкинено було на попередній сесії сенату. Проти нього виявилася була також сильна опозиція в сій сесії; противники закидали йому, що він не має судейського (безстороннього) темпераменту. Перед рішаючим голосованнєм сенатор Ла Фолет виголосив довшу промову, в котрій критикував іменованне Батлера. При голосованню однак за Ла Фолетом голосувало всего 7 сенаторів, з чого 5 належить до демократичної партії.

ВЕЛИКИЙ ДАРУНОК КЛЕМАНСА

ВАШІНГТОН, 21. грудня. — Американська студентська організація „Америкен Філд Сервіс Фанд Феловшип", котра має на ціли допомагати студентам, що колись служили при амбулянсовій службі у Франції, оголосила, що Жорж Клеманс зложив на її цілі суму 20,000 долярів.

ЗА ПОЛІТИЧНИМИ ВЯЗНЯМИ

ВАШІНГТОН, 21. грудня. — Нюйорський епископ С. Т. Брент вніс до президента просьбу за помилуванням всіх політичних вязнів, перебуваючих у федеральних тюрмах.

Епископ опирає свою просьбу на тому, що всі другі держави вже випустили своїх воєнних виновників; що всі політичні вязні сидять виключно за висловлюванне своєї опінії; та що всі горожани Америки є прихильні такій амністії.

БАНКИ ЗАПОВІДАЮТЬ ШІСТЬ-МІСЯЧНИЙ КРЕДИТ ФАРМЕРАМ

ВАШІНГТОН, 20. грудня. — Федеральний банковий уряд видав нині приказ до всіх федеральних банків, щоби вони на будуче давали фармерам позички до 6 місяців на конто дорогоцінних паперів, виставлених на рільничі продукти. Те саме відноситься також до кооперативних рільничих спілок.

СМЕРТЬ НАСЛІДКОМ ПОМИЛКИ

Віліем Бравн, 75-літний купець з Касаполис, Мишиґен, через помилку наставив свій будильний годинник о дві години скорше, як звичайно. Прийшовши до свого склепу в незвичайній годині, він добивався довго в передні, а потім задні двері. Коли він стояв коло задних дверий, ждучи на нічного сторожа дому, сей побачивши якогось мущину, оберненого плечима до дверий, стрілив йому в плечі, думаючи, що се бандит. Старець повалився на землю неживий.

ПІДПАЛЮЮТЬ ПРЕЗБИТЕРІЯНСЬКУ КОЛЕҐІЮ

В середу підпалено презбитеріянську колеґію під Монтреалом, в котрій виховувано 250 дівчат та хлопців.

Огонь повстав в ночи з невідомої причини в стайнях, належачих до інституції. Студенти мусіли встати з ліжок та покинути дім, хоча огонь його не заняв.

Цікаво, що від якогось часу до Канаді підпалювано католицькі інституції.

ОБРАБУВАЛИ НАЧАЛЬНИКА ПОЛІЦІЇ

Від кількох тижнів місто Гвайт Плейнс, богацька резиденція під Ню Йорком, була з дня на день алярмована чуткою крадежі. Наконець поліція обіцяла, що вона возьметься таки на добре чистити місто зі злодіїв. Того самого дня злодії вкрали 500 долярів, зібраних на святочні подарунки для міцевої поліції, а зложених в приватній касі безпеченьства в уряді начальника поліції. . .

КАМПАНІЯ МІСТА ПРОТИ СКОРИХ АВТОМОБІЛІВ

Міські власти Дітройту, Мишиґен, взялися до острої боротьби проти скорої їзди автомобілістів. Кождого шофера, спійманого на скорій їзді, віддається сейчас під розгляд міського психіятра (лікаря умових хороб). Кого лікар признасть нормальним, іде до криміналу, а кого він признасть ненормальним, той іде до дому божевільних.

За два перші дні свого тижня в місті арештовано 23 вівників; з сього 20 признано здоровими на умі та відослано до вязниці, а трох признано неспособими розумом.

ДЕФІЦИТ ПОЛЬСЬКИХ ЗЕЛІЗНИЦЬ

Згідно із звідомленнями польського міністерства на удержання зелізниць 1922 р. виносить 79 міліярдів марок.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА В НЮ ЙОРКУ

Заходом Ліґи Горожан і Ветеранів Українського Походження, відбудеться в Ню Йорку 4-місячний торговельно-кооперативний курс, щоб нашим хлопцям і дівчатам, які мають вже якесь шкільне образованне дати можність приготовлятися до торговельно-кооперативної праці.

Курс цей відбудеться під проводом і особистим доглядом банкового урядника д-ра Володимира Галана, доктора прав і студента чеської Висшої Торговельної Школи.

На курсі будуть викладатися слідуючі предмети:

1. Книговодство, загальна часть, книговодство подвійне, американське, контокорент, книговодство банкове, спілкове та практичні вправи.

2. Наука про народне господарство, — політична економія — загальна часть, вибрані питання про організацію підприємств, банків, монетарні системи, гроші, цінні папери, біржу.

3. Купецька фінансова аритметика, додаванне, віднимание, множенне, діленне дробів, обчисловання процентну декурзивного і антиципативного, провізії, дісконту, капіталу, доходу, нотованне цінних паперів на світових біржах, арбітраж і т. и. Практичні вправи при помочі найновійших помічних таблиць.

4. Торговельна кореспонденція, писанне на машині торговельних листів в банках і торговельно промислових підприємствах.

5. Американське і міжнародне право вексдеве і чекове як виповняти вексель, купно продаж, індосамент, протестованне вексля і т. и.

Закон чековий, форми чеків і спосіб їх уживання, форма платити клірінгом в Америці і Европі.

6. Американське і міжнародне право торговельне: хто може бути купцем, Торговельна відвічальність, веденне книг, торговельні законні спілки, торговельні умови і спосіб їх заключування.

7. Торговельна географія, короткий огляд всесвітньої географії зі спеціяльним узглядненнем торговельної географії України. Виклади будуть відбуватись кождого дня звиїмкою неділь, від години 8 до 10. вечер в салях Народнього Дому при 6. улиці в Ню Йорку.

Викладати будуть знавці торговельно-кооперативного діла, без огляду на їх партійну приналежність. З кінцем курсу відбудеться публичний іспит перед запрошеними гістьми.

Вписи охочих, які скінчили найменьше 16. рік життя, відбудуться в пятницю і суботу, 22 і 23. грудня, 1922, в салі Ч. З. Нар. Дому при шестій ул. у Д-ра Галана, який подасть там близші услівя принятя, від пів 8. до пів 9. вечір.

Коли зголоситься відповідне число слухачів, курс зачнеться 1. січня, 1923, а триватиме до 30. цвітня, 1923.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗАВОРУШЕННЯ НА КОРАБЛІ

На покладі данського перевозового торговельного корабля „Кентавра" вибух бунт моряків. В хвилі, як сей корабель запливав до порту Ст. Джан на Новій Фунляндії, коло Канади, моряки звернулися проти свого капітана Расмусена та хотіли його побити. Капітан добув револьвера та постріляв вистрілами трох моряків. Се відразу успокоїло цілу залогу, котра виносить пять люда. Один з пострілених моряків помер на другий день в сейнт-джанськім шпиталі, а два другі виличуться з ран.

СМЕРТЬ УРЯДОВОГО СПАСИТЕЛЯ

В копальні „Френклин Майн 2", що лежить в Джанставн, Па. та належить до „Камбрія Стіл Ко," погиб Павло Смолинк, найстарший підприємством спаситель („рескюер"). Мотор, котрим він їхав, влетів на поїзд порожних возів для вуґля, та розбився. Замітно, що Смолинк перейшов без тяжкого тілесного ушкодження війну проти Німеччини.

ОСТОРОГА З ВОЗДУХА

Один Каліфорнієць, Домінік Біфоре на імя, переконався, що нещастє може спасти на людину справді з неба. Їхав він за містом Сан Хосе, а їхав скорше, як дозволено, бо не бачив нігде полісмена, який мігби його задержати за поспішну їзду. Нагло з воздуха впав на дорогу перед автомобіль якийсь папір. Біфоре задержав авто, зліз, підняв папір, і побачив, що се було завізванне для нього до суду. Завізванне казало йому явитися на другий день до суду за скору їзду. Імени його на ньому не було, але завізванне було виписане на імя „Джана Дова", що „хтоби се не був". Здивований поглянув на небо і там побачив літака з двома пасажирами. Того самого дня він міг прочитати в місцевих газетах поясненє свого нещастя: місцевий комісар поліції виїхав був зі своїм приятелем на прогульку воздухом. Їдучи воздухом, він побачив на дорозі під собою автомобіль. Видячи, що автомобіль іде з недозволеною скоростю, він сейчас виповнив властителеви завізванне до поліційного суду та, опустившися понад автомобіль, кинув завізванне на дорогу перед авто.

ВИГРАЛИ ПРОТИ УРЯДУ

Федеральний суд в Дюлют, Минесота, розбирав недавно цілий ряд позвів фармерів, котрі потерпіли значні шкоди на майтку через пожари лісів, що лютували в околиці дня 12. жовтня 1918 року. Позовники пізвали о великі суми відшкодовання американський уряд, бо пожар лісів мав початися від іскри, що впала з льокомотиви поїзду зелізниці, що в той час ще була під зарядом федерального уряду. Суд признав основу позву та дав одному позовникови 5,000 долярів відшкодовання, а другому 6,000. Другі позви, ще не рішені, домагаються відшкодовання 3 міліонів долярів.

ЛЯЦЬКІ КАТИ ЗНОВУ РОЗСТРІЛЯЛИ У ЛЬВОВІ ДВОХ УКРАЇНЦІВ

НОВІ ЖЕРТВИ: ГРИЦЬ КАВКА І ДМИТРО КУПИЦЬКИЙ.

БЕРЛІН, 9. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). — Дня 5. грудня у Львові після вироку наглого суду розстріляно ще двох Українців: Гриця Кавку та Дмитра Купицького. Обох їх, разом ще з третім обжалованим, Олексою Бекешем, суджено за замордованне шинкаря Мінцера у Верині, коло Боянця, в жовківському повіті.

Суд засудив усіх трох на кару смерти. На заступництво оборонців перед начальником держави о помилуванне Пілсудський помилував тільки Бекеша, з огляду на його молодість; і суд замінив йому кару смерти 15-літньою вязницею.

Кавку й Купицького розстріляно на подвірю Бриґідок. Обидва приняли смерть як мужі, й не дали завязати собі очий. При екзекуції знов була присутна численна публика — розуміється, польська, — бо, на превеликий сором для культури і для Польщі, екзекуції смерти над українськими жертвами вважаються нині у Східній Галичині польською народовою забавою, подібно до цькування перших христіян у Римі хижими звірами чи наленя Жидів інквізицією в середних віках.

Цим разом була й виїмка: на зарядженнє поліції не впущено на тюремне подвіре ані одної жінки. Очевидно, навіть ляцькій поліції стало соромно перед тими канібальськими сценами, яких допустились елеґантні польські „кобєти" підчас розстріляння бл. пам. Крупи та Луцейка.

ЛЯЦЬКІ КАТИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ДОПУСКАЮТЬСЯ НАД УКРАЇНЦЯМИ СЕРЕДНОВІЧНИХ ТОРТУР

ЛЬВІВ, 4. грудня.—Тутешній дневник „Свобода" доносить: В селі Корневі, в Коломийщині, арештовано сина о. Пісецького, Данила (тяжко хорого при 39 степ. горячки). Його арештовано під замітом, начеб-то він стріляв до польського жандарма. Жандарми під проводом комісаря Ясінського відставили вязня до Чернелиці, де поручник бив його нагайкою по голові, а плютоновий вкладав арештованому дроти поміж пальці, а опісля стискав руки та ломав пальці, домагаючися зізнань. При слідстві виявилось, що арештований нічого не винен і його звільнено.

НІМЕЧЧИНА ГОТОВА ЗАПЛАТИТИ АЛІЯНТАМ 20 БІЛІОНІВ ЗОЛОТИХ НІМЕЦЬКИХ МАРОК

БЕРЛІН, 21. грудня. — Тутешня преса подає, що німецьке правительство годиться заплатити аліянтам 20 біліонів золотих німецьких марок.

ТУРКИ ПРИЙМАЮТЬ УМОВИ АЛІЯНТІВ ПРО ДАРДАНЕЛІ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 20. грудня. — Турецька делеґація приняла умови аліянтів у справі свободи проїзду Дарданелями і міждержавної контролі над проливом.

З уваги, що представництво Злучених Держав з тим проектом не годиться, американське правительство заключить окремий договір з Туреччиною.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ ВИДАЄ ПОКЛИК ДО ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ

ВАРШАВА, столиця Польщі, — 21. грудня. — Нині вечером новий президент Польщі Станислав Войцеховський зложив присягу і обняв урядованне.

Премієр Сікорський предложив йому заддя формальності свою резиґнацію, одначе Войцеховський її не приняв і генерал Сікорський далі остається при владі.

Президент Войцеховський видав перший поклик до польського народу, в якому взиває його до спокою, єдности і співділання. Він напятнував замордованне першого президента Польщі Нарутовича яко злочин партійної ненависти і взивав польський нарід, щоби поступав згідно з достоїнством (?) польської традиції. Вкінці він обіцяв свободу і справедливість тим, що будуть вірні польській конституції.

Правительство видало розпорядок, що підчас похорону президента Нарутовича, в пятницю 22. с. м., має бути заборонене питте всяких алькогольних напитків.

ВИШУКАЛИ НАЩАДКА ЛИТОВСЬКОГО КОРОЛЯ

ЛИТВА, 20. грудня. — Литовська влада викрила, що один Литовець, 62-літний старець, урядник тутешнього банку, є потомком литовського короля Гедимина Великого.

Кругом його особи зібралась партія роялістів (прихильників королівства), котрі хотять привернути на Литві королівство на місце теперішньої республики.

БОЛЬШЕВИКИ ВИКИДАЮТЬ 10 КОНСУЛЯТІВ З ВЛАДИВОСТОКА

ВЛАДИВОСТОК, Східна Сибір, 18. грудня. — Владивосток вже під московською большевицькою владою, яка проголосила, щоби консуляти чужих держав, а саме: Франції, Польщі, Чехословаччини, Бельгії, Голяндії, Данії, Швеції, Фінляндії, Естонії, Латвії і Ґрузії забрались з Владивостока.

Можуть остатись тільки консуляти: Злучених Держав, Англії, Італії, Німеччини й Австрії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЖЕРТВИ МІСТА.

Міські власти Ню Йорку донесли в четвер, дня 21. грудня, що за один день від 7-ої години вечером у вівторок до пів до 11-ої години в середу рано, в одній з пяти дільнець міста Мангетені погибло від нещасних случаїв 21 людина.

З того числа 3 осіб погибло від нещасних случаїв автомобілевих, при чім кожда з тих 3 осіб була прохожим на вулиці. Одного з них переїхав поїзд на мості Віліємсбридж, що веде з Мангетену до Бруклина. Один помер, утроївшися нехотячи ґазом до освітлення. І так дальше.

21 жертва нещасних случаїв за несповна 16 годин. Се відай число гідне застанови тим більше, що більша частина населення Мангетену в ночі в сій дільниці не перебуває.

Факт ударяючий тому, бо він може занадто ярко розкриває ту масу жертв, яку кожде велике місто Америки пожирає кождого дня, кождої ночи, кождої години.

Факт, який повинен застановити кождого від кого залежуть жінка, родичі, діти. Кождого мужа, батька й сина.

Ради на такі нещастя нема: Одинока рада забезпечити родину: жінку, родичів та дітий, від тяжких маєткових наслідків нещасного випадку через обезпечення себе в певній запомоговій орґанізації.

СКЕБИ Й СТРАЙКАРІ.

В илинойськім місті Маріоні тягнеться вже другий тиждень небувала росправа. На лаві обжалованих засіло пятьох робітників, яких державна прокураторія обвиняє за діяльну участь в ославлених подіях в Герин, підчас котрих страйкарі в углевім промислі напали на страйколомів та стережучих копалень вартівників та побили їх страшно, ба навіть вбили двайцять кількох з них серед жорстоких сцен. За сі події, що розігралися минувшого червня, має відповідати кількадесятеро людий, а 5 робітників, яких уже судять в Маріоні, се перша частина обжалованих.

Державна прокураторія, як видно з росправи, докладає всіх старань, щоби довести до засуджуючого оречення присяжних судів та покарання хоч декого з обвинених карою за геринські події. Рівночасно з тим, ідуть чутки, що й федеральні власти не сплять та приготовляються судити обжалованих федеральними судами на випадок, якиб стейтові суди їх увільнили. Видно, що власти напосілилися дати робітництву якусь научку.

Тимчасом з росправи виходить на серха не лишень те, що хоче доказати прокураторія, себто ненависть зорґанізованих робітників до страйколомів, „скебів", знущання над скебами, деколи навіть справдішне нелюдяне немилосерде. Попри се виходить на верха також факт, що в самий передодень подій компанія спровадила бандитів, що буцімто мали служити за охорону для „скебів", а на ділі мали провокувати страйкуючих робітників до скрайних виступів, серед яких звичайно робітники страйк програють.

В той спосіб навіть при помочи прокураторських свідків дістається повний образ обох воюючих сторін та повний образ промислових умов краю. З одного боку робітники, зорґанізовані в юнії, добиваються поправи своєї долі жертвою втрати своїх зарібків, своїм голодом та голодом своїх найдорозчих. З другого підприємство старається зломити робітничі старання при помочи страйколомів, яких робітники слушно називають струпами, та аґентів-провокаторів, що, з оружем в руці, під маскою сторожів нібито загроженої приватної власности мають провокувати робітників до ексцесів. Місто доказати беззаконність зі сторони зорґанізованих робітників, прокураторія показує зорґанізоване безправство зі сторони підприємства, „струпів" та аґентів-провокаторів.

Серед таких обставин присуд на обжалованих бувби справді засудом проти почуття справедливости. Хоча процес доказав нелюдяне поступовання зі сторони страйкарів, він показав теж, що страйкарі відповідали на провокацію. Через те широкі верстви зорґанізованих робітників, що слідять за маріонською росправою, готові приймити засуджуючий вирок яко доказ, що суд ще раз, місто бути безсторонним в боротьбі межи капіталістами та робітниками, станув по стороні капіталістів та наймлених за їх охлапи скебів та провокаторів.

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ.

ПОВІСТЬ ПРО ШІСТЬОХ РОЗСТРІЛЯНИХ.

Степан Мельничук, Петро Шеремета, Роман Луцейко, Василь Крупа, Василь Бодрик і Михайло Ярина.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Польська Теміда, яка має завязані очі, але роззявлену пащу і широко розставлені руки, справляє у Східній Галичині свій кривавий бенькет.

Минув лише місяць, відколи у Східній Галичині запроваджено наглі суди, а вже над шістьома молодими мучениками за українську свободу передчасно замкнулись щелепи свіжих могил.

Чортків-Бережани-Львів.

Двох скатовано в Чорткові, одного в Бережанах і трьох у Львові.

Скатовано — бо польські наглі суди суть лише комедією, лише глумом над справедливістю. А відбуваються вони в такій обстанові, що сама судова розправа і наступаюча за нею екзекуція викликають у цивілізованої людини лише почуття глибокої огиди до цілої польської нації. Хто Поляків досі ще не знав, той по ознайомлені з подробицями виголошення й виконання тих шістьох смертельних вироків мусить почути до них глибоку відразу й зненавидіти їх цілою душею.

Перших двох розстріляних, **Степана Мельничука і Петра Шеремету,** суджено в Чорткові за убивство українського хруня Березовського, який виставляв свою кандидатуру до польського сойму. Ще до вироку в польськім таборі вже було відомо: розстріляють! Ще до вироку напоготові вже стояла військова команда: щоб виконати екзекуцію! Не зважаючи на це, тих „згори засуджених" мучено **дві доби** процесовими формальностями, тягнено з них жили випитуванням непотрібних подробиць. Ляцькі судді бавилися зі своїми жертвами, як кіт бавиться з мишою. Їм хотілось висмоктати з них життє краплю за краплею, викоштувати свою перемогу, натішитись нею...

В антракті між Чортківським і Львівськими вироками смерти відбулась ще екзекуція над селянином **Василем Бодриком,** якого судив наглий суд у Бережанах за узброєний напад на двір у Рогатинщині. Бодрика розстріляно дня 30. листопаду.

Ті дві екзекуції, у Чорткові та Бережанах, були однак лише підготовкою до екзекуцій, які відбулися в днях 29. листопаду і 2. грудня у Львові. Тут польська пожадливість до української крови справила вже не свято, не бенькет, а правдиву оргію.

Суд над **Романом Луцейком** і **Василем Крупою,** які після акту абжаловання мали забити польського аґітатора Лановоґо, відбувся назовні й навнутр у цілком незвичайних обставинах.

Ляцькі судді тут також бавилися з обжалованими, але бавились зо смаком, фахово, як знавці свого діла. Суд тривав вже не два, а **три дні.** Коли обжаловані заявили, що зізнання з них вимушувано побоями і тортурами, суд на це тільки усміхався.

А обжаловані мали під цим оглядом, що оповісти. Вас. Крупа оповів, що його тортурували тричі до затрати притомности, що його обличче аж почорніло від побоїв. Ром. Луцейко казав просто у вічі до свідка Мартінека, поліційного урядника, що той бив його кулаками по лиці і в живіт, що потім постерунковий Максимовіч випровадив його до недалекого ліску і там бив так довго, доки Луцейко не втратив притомности.

Але суд не дав віри цим словам, а повірив першим зізнанням, вимушеним під такими тортурами, й на їх підставі засудив обох обжалованих до смерти.

Ще одна подробиця. Оборонець др. Шухевич хотів оглянути револьвер, з якого ніби-то мав бути застрілений Лановий. Між д-ром Шухевичем і президентом суду навязується такий діяльоґ:

Др. Шухевич (взявши в руки револьвер): Прошу показати мені набої.

Судця Анґельські (з усміхом): Цо? Аби пан нас еще постшелял!

І в результаті др. Шухевич отримав до своїх рук тільки... вистрілений патрон.

Цей уривок, який ми навели за польськими часописами, незвичайно яскраво характеризує атмосферу, яка панує в польських наглих судах. Українським обжалованим та українським оборонцям одмовляється в їх елементарних правах, причім ляцькі судді ще „усміхаються". Чи то вимушений усміх правдивого страху („а що, мовляв, як справді застрілить?"), чи то фарисейський усміх гієни, яка вже чує запах української крови, — у тім і другім випадку він викликає однакове почуття глибокої огиди.

Цей усміх польської гієни мабудь грав і на обличчі **начальника польської держави Пілсудського,** коли він одкидав просьби оборони про помилуванне засуджених жертв. На просьбу про помилуванне Мельничука і Шеремети він навіть не відповів. Просьбу про уласкавленне Крупи і Луцейка він одкинув. Так прагне української крови „найкращий з Поляків". А що сказати про найгірших з них?

Тепер про зовнішні обставини, в яких відбувся суд над трьома розстріляними у Львові. Під час судової розправи, як однодушно стверджують українські та польські часописи, польська публіка, особливо-ж жінки, аж бились за місця в судовій салі. У самій салі з боку польської публики цілий час чулись досить голосні вигуки „мордерци! бандици! гайдамаци"!"... Під цей супровід **вулиці** провадилась трьохденна розправа, до цього підюджування три дні прислухались судді та обжаловані...

А коли настав момент екзекуції, коли відчинились ворота Бриґідок, щоб впустити ту вулицю, щоб дати їй останню й найвищу сатисфакцію, щоб показати їй українську теплу кров наочно, — то ворота ледве могли витримати натиск польської **інтеліґенції,** переважно **„кобет".** Оті делікатні польські „кобєти", прославлені на цілий світ своєю елеґантністю та ґрацією, сичали як люті гадюки:

— Добже їм так! Так сєн належи гайдамаком!

А жінка Лановоґо, яка на суді не мала инших слів, крім: „Забілі мі менжа, нєх і їх страцон", — почувши сальву, якою розстріляно Луцейка, крикнула, плещучи в долоні:

— Пусьцє мнє, нєх сєн попатршен на трупи!...

Коли такі суть польські „кобєти", польські **матері й-жінки,** то яких синів вони могли породити? Коли вид людської крови викликає в жіночім серці такі звірячі, первісні інстинкти, то яка може бути ціла нація?

Останньою (наразі) жертвою польської наглої Теміди був селянин **Михайло Ярина,** засуджений до смерти за узброєний напад на польський обоз і скатований дня 2-го грудня у Львові. І в цім випадку „начельнік паньства" відкинув просьбу оборони о уласкавленнє; і в цім випадку екзекуція відбулась у дворі Бриґідок публично, як у середних віках; і в цім випадку польські ґазети констатували присутність „досць лічнє зебраней публічносці".

Так у Році Божім 1922 розправляється польська нагла Теміда над своїми політичними і національними ворогами!

Можна було би ще написати бесятки сторінок про те, як польська „публічносць" усміхалась, коли над тілами застрілених Луцейка і Крупи представники українського суспільства відчитували тиху молитву, як і з якими подробицями польська преса описувала акт розстрілення Луцейка і Крупи, як польські ґазетярі оглядали вже розстріляних, щоб описати для своїх читачів кожду зміну на обличчях скатованих мучеників: де виступила кров, скільки влучило куль, коли обличчя посиніли... Та людське почуття не витримує цього бездонного, нечуваного й де-інде неймовірного морального занепаду! Уста німіють перед таким свідоцтвом озвірілости цілої нації, від найвищого до останнього її представника...

Оскільки инакше виглядало поводження наших молодих мучеників за народню справу! Всі вони вмерли правдивими героями, без сліду страху на обличчях і з гордим усміхом на устах. Ні один з них не дав собі завязати очей перед смертю. Ні один з них у своїх прощальних листах не висловив хоч би сліду малодушности. Вони вміли жити й боротись за Україну — зуміли вони і вмерти за неї. І останнім їх криком було:

— Хай живе Україна!

Цей останній крик наших скатованих братів відгукнеться в кождім українським серці. Він викличе всюди, де живе щира любов до рідного краю та до її свободи, почуття пошани й вічної памяти до цих свіжих жертв нашого лихоліття. Але він роздмухає ще дужче також наш порив до святої пімсти, й на передсмертний крик наших шістьох розстріляних український нарід відгукнеться ще другим криком, не менш грізним для Польщі:

— Кров їх на вас і на дітях ваших!...

Берлін, 5. грудня.

Радянин.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ КРИТИК.

(Надіслана стаття).

Мабуть не помилився той, що свого часу назвав в одній канадійській часописі Дамяна Бориска ґенеральним критиком.

І справді, хто читає часопись Народну Волю, число за числом, завважить, що цей редактор тільки й те робить, що критикує всіх і вся (як що це можна звати критикою). Добра критика корисна, бо вона вказує на помилки людий, які беруть участь в публичнім життю. Добра критика немов дороговказ на шляху людського життя. Кождий чоловік, помиляється, і нераз самий не бачить своїх помилок, а як побачить, то часто вже буває запізно. Длятого нераз і радий, як йому хто другий зверне увагу на його блуди, хоч, правда, нераз дуже болючо се відчує. Чесна і раозумна критика це правдивий лік на недосконалий людський розум.

Та не такий критик з нашого редактора Н. В. Він собі вбив в голову, що він має всіх критикувати, без ріжниці, чи це виходить на користь читачам, чи ні. Таких критик було в нашого редактора дуже богато. Тільки хто починає яку народну роботу, так вже неминуче, щоб йому Бориско не приліпив якої чорної латки, як тільки він не радився „його величества", чи можна йому таке робити, чи ні. Його метою кожду новопочату народню роботу підірвати, ще заки вона вспіє закорінитись у народнім ґрунті. А вже особлива критика припадає тим, що не хотять гнути спини перед большевицькими червоними. Хоч самий він, бачить, і знає, що большевія конає гріб цілому українському народови, та проте разом зі своїми прихвостнями ще помагає спихати його туди.

Многим відомо, що в Ню Йорку з'орґанізовано „Український Народний Університет". Це не величезний будинок з цілою хмарою професорів, бібліотеками, ляораторіями і т. п., але цей університет має метою зібрати які можна інтеліґентні сили; виробити програму і дати ряд відчитів на ріжні теми в Ню Йорку й околиці.

Подібні університети улаштовували Поляки і Росіяни вже здавна по більших містах в Америці.

Скликали інтеліґентів; кождий предложив предмет, який хто може викладати і виклади роспочались.

Схопив Бориско це слово „Народній Університет" та давай кричати, що сили в 135. ч. „Народної Волі", під заголовком „Словесна розпуста". Змішав він там все на купу, як горох з капустою: інтеліґенцію, диктатуру, диплъоматію, правительство, попів, амбасадорів, міністрів, лордів, американські ґроші, — і чого він там ще не причіпив! Звісно, ґенеральний критик так і всі речі зліпив до купи. Навіть, здається, забув, про що хотів писати, бо зараз сам собі зачав противорічити. Перечисливши всі науки українського університету; згадавши кілька разів американські гроші, сполучив Відень з Галичиною та Америкою, і поставив питанне, чи можна назвати ці виклади в церковних галях університетом?

Каже пан редактор:

Чи можливо се робити під „церквою" в Йонкерс і чи є кому робити? Хто ті професори, що за одну годину „наскрізь науково угрунтують" вам і естетику і механіку? Всі імена напечатані — се тіж самі майстри на всі руки, яким також само легко змайструвати собі університет, як і затикатись дипльоматичними, духовними і якими хочете титулами. Той отець духовний, що читатиме поважно „історію штуки", він і в політиці звісний як штукар неабиякий. Той доктор прав, що похваляється своєю „історіософією", ще вчера закладав банк і мореплавську компанію. Той політик, що „вибрав собі" політичну економію, міг на тій самій основі „вибрати собі" музику або ґеометрію і школи не булоби. Зійшлися, повибирали собі по науці і університет готов і ціла купа університетських професорів.

Америка! Чого вже в Америці університетом не називають! — скажуть в Европі земляки прочитавши.

Ні, редакторе, **не о назву** тут ходить, а про те, щоб дати людям хоч трохи знання. Не іде про се, чи виклади мають викладатись у церковних галях, чи в большевицьких, чи навіть як критик каже, в Йонкерс під церквою, але ходить о те, щоби викладати се, що є потрібне і корисне людям. І чи не булоби лучше, колиб навіть і під церквою викладати (якби можливо) аніж зовсім не робити цего. Не поможуть богато непросвіченим або малоосвіченим великі будинки, навіть якби там викладав його „величество" Д. Бориско, але самі таки виклади. Адже в Скандинавії давно істнують такі університети, і кілько вони принесли користи народови! А чейже там не возять по седах великих університетських будинків, ані їх ляборaторій, а через те люди вчаться, і не верещать, щоб не називати цего „народними університетами". Лучше якби пан редактор ще закликав людий до науки, замісць аґітувати проти. Се не є ніяка народня праця впевняти людий, щоб дальше пересиджували по „пул-румах", при картах, та дурили себе дальше, що вчитись не треба, а досить бути большевиком, та що незадовго прийде большевицький рай і люди науки не потребувати муть жадної, бо всі будуть рівні. Це можна почути дуже часто від читачів большевицького визнання, які підлегли впливам „Українських Рабівничих Безвістий" з Ню Йорку та Виннипеґу. До тих большевиків і Бориско належить, тільки держиться теплого місця при Н. В. Большевик тепер не піде денебудь на виклади, чи які збори до якого з релігійних місць, бо це нарушилоб його релігію, релігію фетишізму, яка закорінилась надобре між поклонниками Лейби Троцького. Кілька літ тому боялись релігійні люди приходити на збори безбожників, як їх тоді називали. Тепер вже не бояться вони; але бояться їх. Виходить таке, що побіджують католики, і їх релігія сильнійша від релігії фетишизму і тому вона поміmо цеї заразі, з якою стрінулась, знову починає набирати сили.

Але вернімся ще до Бориської критики.

Бориско каже:

Цемає там кому слова сказати за рідний край, немає налаштованої звичайної пресової агенції, щоб виразити його неволю і боротьбу, але єсть диктатори, президенти, міністри і амбасадори. Не має тут кому парафіян грамоти навчити, але єсть по „церковних галях" університети. Українська інтеліґенція, яка не поділиться з „темною масою" навіть тим формальним знанием, яке в неї єсть, відразу скаче в університетські професори. Вихована на польських падамдонках і цалуй-рончках вона прагне собі блиску, звуку, огнору і чинів. Тай не без матеріяльного умисла. Вона знає, що привичну до послуху і пожертв „темну масу" корисно залякати високим правительством, гучними титулами і в крайнім случаю хочби й докторством прав і професорством історіософії.

„Нема кому сказати слова за наш народ", а забуває, кілько то він разів виливав помиї на тих, що взялись те слово сказати там в Европі. Кілько він старався шкодити при кождій нагоді тим, яких він осуджує за бездільність. Не хоче він признатись до вини, що це є щастина його руйнуючої роботи, що він і йому подібні тільки руйнують, а не будують. Бо тільки кричати на других, а самому нічого не робити, потрафить будьякий дурень. Лекше валити ніж будувати; лекше вводити розлад як орґанізувати.

Нема, каже, кому улаштувати пресового бюра, в яким вона (інтеліґенція) могла виразити неволю і боротьбу народню перед світом. Це правда, але чому не покаже, кілько то він постарався, щоб така аґенція в Українців була. Пресова аґенція коштувалаб тисячі долярів народнього гроша, а їх мусілиб зложити українські робітники, а якби тільки хто з інтеліґентів почав се робити, то Бориско зараз заспівав би не такої.

Нема кому, каже він, навчити парафіян грамоти, але якби тільки котрий з тих інтеліґентів взявся за таку роботу, Бориско зараз виïде на нього з криком: „Дивіться, яку ми маємо інтеліґенцію! Вона нездібна до иньшої роботи, а береться за таку, що може робити якийнебудь дякоучитель". Зрештою, чи хотів би хто учитись грамоти? Се ж не те, що піти на відчит та вислухати. А впрочім, деж ті школи, що Бориско позакладав по большевицьких галях та парафіях? Добре то сидіти на теплому місці та видавати другим накази. Легко росказувати, та тяжко виконувати.

Борискова критика подібна до приповідки, яка каже: Іди до ліса, дістанеш двайцять пять, і не йди до ліса, дістанеш двайцять пять. Тому та Борискова „Словесна розпуста" пасує дуже гарно не кому іншому а йому самому.

Університет роботу зачав і виклади виклади відбуваються реґулярно в тих місцевостях, які зголосились і призначили місця викладів. Хоч покищо ще не богато є слухачів, трохи нераз байдужність наших людий, а немало й через таких Борисків, однак число слухачів зростає і є надія, що в скорому часі люди зрозуміють, що такі університети не тільки що потрібні але конечні для нашого народу і будуть старались їх поширити по цілій Америці, а такої „словесної розпусти" не будуть слухати.

Що до цего, що каже Бориско, що наші доктори та професори нездалі до нічого, бо виховані на „падамдонках" і „цалуйрончках", то вже таки найлучше приміряти до його самого. Коли вони тому не здались до нічого, що училися в школах, у бувшій Австрії, а не в теперішніх большевицьких, так тим більше буде нездалий Бориско, бож він виховувався в монастирі. Хибаж монастирські школи лучші від світських?!

Гадаю незашкодило б нашому ґенеральному критикови приходити також на виклади Українського Народнього Університету.

Слухач У. Н. У.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ

В понеділок, з причини американського свята Христового Різдва, „Свобода" не вийде.

ЯК СТОЯТЬ ЧУЖІ ГРОШІ (ПАПЕРОВІ)?

(З біржевого ринку дня 20, грудня, 1922, в Ню Йорку).

Анґлійський стерлинґ $4.63.

Фрацуський франк 7½ цента.

Італійська ліра 5 центів.

Чесько-словацька корона 3 центи. Міліон чесько-словацьких корон $30.000.

Німецьких марок 15,000 за 1 доляра. Міліон марок за 66 долярів.

Австрійських корон 150.000 за 1 доляра (за 1 американського цента 1.500 австрійських корон). Один міліон корон 6 долярів 60 центів.

Польських марок 1.000 за 2 американські центи; 50.000 за 1 доляра. 1 міліон польських марок 20 долярів.

Угорських (мадярських) корон 5.000 за 1 доляра. 1 міліон 200 долярів.

Румунських левів (леїв) 130 за 1 доляра. 1 міліон левів $6.000.

КОЛОМИЙКА.

Стоїть явір над водою,
Хитає собою,
Чи ти тужиш так за мною
Як я за тобою.

Як ти тужиш так за мною
Як я за тобою,
Ми тоді ся розійдемо
Як риба з водою.

З ДНЯ.

Між Американсями.

(Правдиве).

— Купи газету, чи Поляки не замордували нового президента!

— Та чекай, ще першого не поховали!

„Годни насьлядованя пршиклад".

Нюйорський польський днєвник „Телеграм цодзєнни" у виданню з 21. с. м., пишучи в передовиці про останні події в Польщі, каже таке:

„Польща доказує перед сьвітом, що вміє управляти собою і дає іншим краям примір гідний наслідування".

Красний приклад, нема що казати... Тай ще й до... наслідування...

Якби так дійсно інші краї стали наслідувати Польщу, то в короткому часі у світі не було би ані одного президента републики.

„Волинь польскі".

Ляхи голосили, що Волинь польська; що то польський край, бо там живуть Поляки. А тимчасом тепер з Волині не вибрано ані одного Поляка ані до сойму ані до сенату.

Видно, що Волинь як була українська так і осталась, мимо того, що там родився пан Ян Ігнаци Падеревський.

5 нових „твердохлібів".

Як Українці бували голосувати в Галичині, то не могли вибрати своїх послів. Голоси були українські, а посли виходили польські.

Тепер же сталось якраз противно. Українці не голосували, а вийшло аж 5 українських „твердохлібів", з так званої „хліборобської" партії.

Се вийшли нібито „українські" посли голосами польськими. Чи чував хто таке, аби Поляк вибирав своїм голосом українського посла? Як не чував, то отсе почув, бо не одного але аж 5 „твердохлібів" вибрали Поляки з Галичини до свого славетного сойму у Варшаві і назвали їх „українськими хліборобами".

То правда, що вони „хлібороби", бо вони на польський хліб (марки), роблять хрунівством. Тепер хрунівство се тяжка і небезпечна робота, тож видко діло, що се мусить бути твердий хліб, не меньше твердий як сумної памяти Твердохліба.

Длятого чи не ліпше називати їх „українськими твердохлібами" замість „українськими хліборобами". І тут буде згадка про польський хліб для хрунів, а тілько з додатком, що се твердий хліб.

Николай Ленін боїться святого Николая.

Большевицький уряд заборонив в Росії обходити вечір св. Николая, кажучи, що віра, що св. Николай приносить дітям дарунки, поневолює їх уми.

Один американський редактор каже, що Ленін помиляється, бо ся віра дітий, що св. Николай приносить їм дарунки, не поневолює ума дитини, але піднесить його до висот ідеалізму.

Але большевики від того, аби приписувати, в що люди мають вірити, а в що ні.

В комунізм то мають вірити на сліпо.

Николай Ленін развраз перебирається за святого Николая від „святого комунізму"; вбирається в сиву бороду пророка і каже:—

Аз, Николай Ленін, цар комуністичної Росії, кажу вам:

— Буде рай, буде світова революція, буде електрифікація Росії!

А тимчасом ніщо з пророчих слів Николая не сповнилось ані не сповняється. Замісць раю в Росії пекло і цвинтар; замісць світової революції фашістська реакція; замісць електрифікації Росії там т-ма-тьменна безпросвітна і непроглядна.

Св. Николай як дітям обіцяє дарунок, то принесе. А Николай Ленін, як старим дітям, темним Москалям обіцяв комуністичні дарунки, то погано збрехав і то одурив їх.

Отаких би Николаїв в Росії заборонити як Ленін, не таких як святий, що дітям носить дарунки.

Хотять царя.

З Росії і з України приходять вісти, що там шириться монархістичний рух; що організуються монархісти для поваленя комуни, а посадженя на її місце царату.

Замітне, що нема там руху за републику, а тілько за царатом. Се свідчить, як далеко від комісаріяту до републики, а як близько до царату.

Але як хотять Москалі царату, то мають. Теперішня большевицька самовлада в Росії нічим не ріжниться від царської. Отже що за рація битись за заміну одного царату на другий?

Як битись, так вже за поваленє царату, а не за заміну.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАПОМОГОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

У виданню з 21. с. м. подали ми новинку про число членів в українських запомогових організаціях. Із зіставлення в сій новинці виходить, що 5 українських запомогових організацій в Злучених Державах має 40,000 членів.

Одначе між тими членами якa четвертина (около 25%) се діти, а тільки три четвертини (75%) се старші члени. З уваги на те всіх дорослих членів пяти українських запомогових організацій в Америці є всего тілько 30,000.

Коли від тої суми відчислити 5,000 членів Укр. Роб. Союза, який не належить до Обєднання, то виходить, що **до Обеднання належить через 4 запомогові організації 25,000 членів.**

Як усі ті члени зложать в 1923-ому році свій кводровий податок (25 центів місячно, або 3 долари річно), так Обєднання одержить від 25,000 членів 4-ох українських запомогових організацій в Америці першого року свого істнованя $75,000 народного податку.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Подається до відома так членам як і не-членам так згори міста як і з долу міста, що **РІЧНИЙ МІТИНГ** Укр. Нар. Дому з горі міста відбудеться в **суботу, дня 23. грудня 1922 р.** о 8-ій годині вечером в галі У. Н. Дому під ч. 167 St. Paul's Ave.

Проситься всіх інтересуючих прийти хоч раз на рік та почути спрозодання з цілого року, а потім відбудеться вибір нового уряду на рік 1923.

ЗА УРЯД УКР. НАР. ДОМУ:
Василь Гіль, фін. секр.

ДОПИСІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Протестаційне віче.

Помимо хляпавиці під ногами та дощу, котрий так і сік майже цілий день, елизабетські громадяни щиро відгукнулись на відозву, видану Обєднанням, яка взивала на віче дня 17-го грудня с. р. і зібрались до галі Лутвина. Простора галя майже виповнена старшими і молодшими. На переді розложилась Українська Банда бр. св. Володимира під проводом п. М. Напелика, що відограла кілька маршевих пісень. На сцені красувались українські та американські прапори; між публикою настрій сумний, а святочний.

На сцену виступив місцевий парох **о. Александер Павляк** та палкими зворушуючими словами виголосив вступне слово, росказуючи, яка важна хвиля в історичні події зібрали нас всіх днесь на спільні наради над долею рідної землиці, поораної кулями гарматними а кровю мучеників-борців сполоканої. Зібрались ми, щоб разом запротестувати перед цілим світом проти знущань над безборонними нашими братами, проти мордів, яких допускаються ляцькі наїзники. За згодою присутних на предсідателя віча покликав о. Павляк д. Василя Левчика, а він до помочі дібрав двох секретарів дд. Михайла Либу і Івана Кіценюка.

Появу першого бесідника **д-ра Луку Мишугу,** представника Гал. Правительства, присутні повитали грімкими оплесками. Більше як годину лились слова шановного бесідника, який росказував про будованє Самостійної Української Держави, про ті великанські жертви на полях слави, про ті тюрми днесь заповнені ущерть нашим народом і то найчільнішими громадянами. Росказував про правительство наше, котре на вигнанню обороняє нашу справу як можна найкраще, та про вигляди на остаточну світлу побіду нашого народу над врагами. Він сказав, що помимо так фальшивого становища аліянтів до нашої справи наша справа стоїть днесь красше нїж стояла колинебудь, тому що боронили колись нашої землї князі, боронили козаки і не оборонили. А не оборонили її тому, що не став за ними весь народ. Днесь за Самостійностю України стоїть весь народ, вся інтелигенція, всі хлібороби і всі робітники, а всім присвічує та велика жертва, яку дав весь нарід. Щирі слова бесідника нагороджено довготриваючими оплесками.

Слідувала третя точка. На сцену виступили Івась Левчик, молодий скрипак і дві сестриці піністки Марія і Анна. Як красно і мило відіграно „Ой закувала та сива зазуля", можуть свідчити ті грімкі оплески, котрі змусили молоденьких грачів до нових продукцій, а коли почулися звуки Шумки та Козачка, на галі не було одної душі, що не була б потрясена своєрідними так чудовими мелодіями.

Та безперечно, що публика не сподівалась, що буде мати ще таку милу несподіванку, яка слідувала а іменно, від фортепяна по скінченє Козачка, встає Анна Левчик 13-літня дівчина і гарним сильним милозвучним голосом відспівала соло „Цвітка дрібная молила неньку", а відтак „Ой казала мені мати". Пісні були відспівані так гарно та з чуттєм, що присутні так довго били браво, доки не викликали молоденької солістки знову. Вона відспівала ще одну пісню „Нащо мені чорні брови". Тут не можна не сказати слів повного признання тим молоденьким грачам за гарне виконанє своєрідних пісень, а теж і їх батькови д. Василеви Левчикови, який не жалує гроша на музичне виховане діточок, які днесь є не тілько гордощами родичів, але гарним приміром другим до наслідування.

На сцену виступив загально знаний бесідник **д. Роман Слободян,** котрого присутні витають щиросердечно. Імя сього бесідника знане в цілій околиці, а теж в цілих Злучених Державах і в Канаді ізза частих виступів. Тому не беруся переповідати тих щирих слів, котрі так і лились, витискаючи не одну слезу у слухачів, то знов усміх на згадку про порядки в Польщі, та „круля Гаврила", а вкінці і про той морд, якого допустились сторонники ката Галлера, чим дали доказ перед цілим світом своєї „висшої" польскої культури, а аліянтам трохи відворили очі, яким то опиським народом вони віддали український нарід. При кінці своєї майже годинної бесіди взивав присутніх, щоб лучились до спільної праці та не допустили, аби топорищем для ляцької чи московської сокири ставав Українець, а тоді зпевностю наша слушна справа побідить. Взивав теж присутніх до зложення жертв на визвольну боротьбу, кладучи натиск що наші бізнесмени, котрі повинні бути перші на вічу і перші дати добрий примір в красному ділі.

Слідувала збірка добровільних жертв на Негайну Поміч і тут якраз показалось, що елизабетська громада є свідома в повнім значінню того слова, бо **ані один з присутніх не опустив галі.** Предсідатель відчитав імена тих громадян, що перед вічем зложили від себе більші жертви, що публика приняла до відома оплесками. Наперед виступають одні за другими, що секретарі заледви вспівуть записати. Властитель галі, в котрій відбувається віче, д. А. Лутвін, литовської народности, дає від себе $10.00 з окликом: **„Проч з ляшнею з литовських та українських земель!"** За ним виступає робітник його Українець Стефан Чечель; дає $10.00 зі словами „Ані цента ляцьким бізнесменам як також і тим „нашим", які ніколи жертви не дадуть на боротьбу свого рідного народу!" Складають всі; зложили родичі від себе; дають і дитині долар зі словами: „Иди, Івасю, так дай і ти коляду для України!" Івась пійшов аж на сцену, а я сиджу в рядах та слези так і тиснуться мені до очий. Певна річ, що тесаме діялось в серці д-ра Мишуги, бачучи діточок, які спішили зі своїми жертвами, забрав ще раз слово та росказав подію з минулих козацьких боїв про ляхів під проводом Тараса Бульби, а порівнуючи той бій з нинішним боєм, сказав що знайдеться порох, знайдуться кулі і шаблі вищерблені; наберуть сили, і трупи встануть, щоби прогнати врагів з рідної землиці, а доказом невмирущої сили нашого народу нехай послужать отсі дрібненькі діти.

Банда відіграла Вязанку українських пісень, за що одержала рясні оплески.

Перечитано і принято цілий ряд **резолюцій** до аліянтських держав, а також і до всеї української еміграції. Резолюції взивають до підперття Обєднання, наложення добровільного податку; пятнують всіх тих кирпників, які виступають проти змагань всеї еміграції і проти помочі рідному краєви.

Ухвалено вислати протести до Президента Гардинга, секретаря Гюза, сенаторів і конгресменів, а також і до британської амбасади у Вашингтоні, Д. К. Всі резолюції і протести принято одноголосно. Ані одна рука не піднялась проти.

Предсідатель віча подякував шановним бесідникам за гарні бесіди, а присутним за гарне поведенє на вічу і за ті жертви, яких не поскупили, а щиро давали, бо, як показалось, зібрано готівкою понад $400.00, а кількадесять долярів деклеровано. Щоб однак ті гроші можна в цілости вислати, де призначені, просив, щоби дрібними жертвами зложились на покриттє коштів віча, на що і зібрано понад 25 дол., отже загалом **сума зібрана на вічу дійде до $500.00.**

Банда грає „Ще не вмерла Україна"; присутні встають підхоплюють собі звуки і могуча пісня так і лине, а відтак „Ми Гайдамаки" та „Не пора Москалеви й Ляхови служить" і по четирогодинному вічу присутні розходяться домів, з переконанням, що сповнили частину свого обовязку для рідних братів там в неволі та закутої в кайдани України. **О. К.**

БІНГЕМТОН, Н. Й.

До Українців з брідського повіту.

Дорогі Земляки:—

Горстка Українців з Брідщини, які живуть в Бінгемтон, Н. Й., завязали „Комітет несення помочі сиротам в Бродах". Нам відомо, що брідський повіт найбільше потерпів з часів світової війни. Щоби задержати молоде покоління при життю та виховати в українськім дусі, на се потрібно жертв, не більше від знищених околиць Брідщини, але й від нас, від американських Українців.

Хто з вас бажає добра та розвою в українськім життю, у кого ще не згасла любов до своїх рідних, поможіть!

Ваша лепта це на розвій української нації. Идім слідами других Українців, котрі збирають жертви для своїх рідних.

Наш Комітет зібрав досі на сю ціль $55.00. Жертви присилайте до нашого Комітету будуть оголошені в „Свободі". Всякі збірки і лепти просимо висилати на адресу касієра John Martyniw, 10 Hazel St., Binghamton, N. Y., або впрост до голови: Марія Жолнірчук, ул. Собіского ч. 11 в Бродах.

За КОМІТЕТ:
Теод. Смик, предс.; **Вас. Гаврилюк** секр.; **Іван Мартинів,** кас.; **Алікс Смик і Теод. Хиль,** контр.

Комітет одержав отсе писмо з Бродів:

Броди, дня 17. падоиста 1922.

До Хвального Комітету для збирання жертв для Філії Українського Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю в Бродах на руки Високоповажаного Пана Василя Гаврилюка. 31 Lake Ave., Binghamton, N. Y., U. S. A.

Хвальний Комітете!

В відповіди на Ваш лист з 17. жовтня 1922 р. адресований на імя Марії Жолнірчук, голови Філії Українського Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю в Бродах поспішаємо дати Вам відповідь на Ваші запити.

Передовсім просимо приняти від нас так іменем нашим, як і іменем утримуваних через наше Товариство сиріт щире поздоровленнє зі старого краю, а заразом як найсердечнійшу подяку за Ваші дотеперішні заходи і жертви зложені на цїли Товариства. Щоби Вам Бог стократно за ті сироти, котрим своїми лептами стараєтеся отерти сльозу, винагородив.

Товариство наше має за задачу заопікуватися українськими воєнними сиротами брідського повіта, а не лиш міськими дітьми, бо повіт наш належить до найбільше знищених в світовій війні а що лишилося ціле з давніх воєн, то утерпіло сильно в часі війни польсько української і польсько-большевицької. В нашім повіті є еще місцевости, де люди мешкають або по землянках, або по провізоричних будках і не можуть занятися охороною сиріт воєнних.

З тої причини завязався Комітет щирих людий, котрий відтак заложив висше назване Товариство, котрого головою є Марія Жолнірчук, жена адвоката, секретарем Гнат Панас, судія, виділовими Василь Гладун, начальник громади в Фільварках великих, Стефан Бойчук, господар в Фільварках малих, Іван Лисак, господар в Суховоли і 116 членів господарів з околичних сіл. Канцелярія Товариства міститься в Бродах при улици Собіского Ч. 11, де мешкає також голова Товариства.

На разі вдалося Виділови зібрати незначні фонди і отворити захист для сиріт так з міста, як і сіл, де діти зістають під наглядом учительки через цілий день, дістають харч і помешканнє і в міру сил найбіднійші діти убраннє і обув, а учителька вчить їх читати і писати і виховує їх в народнім дусі. На разі принято 14 сиріт, а в міру зібраних фондів будемо приймати більше.

Серце радуєся дивитися, як ті опущені бідаки вдячним оком споглядають на тих своїх неначе прибраних родичів, котрі занялися їх сирітською долею. Треба бачити той запал дітий, котрі не щадять ні праці, ні часу, щоби лиш навчитися українських пісень і руханкових вправ, а відтак дати представленнє і доходами з представлення побільшити фонди того нового Товариства. В той спосіб урядило Товариство вже два представлення діточі, а іменно, одно чисто руханкове зі співами і деклямаціями, а друге з виставленнєм фантазійної комедійки „Бунт ляльок".

Вістка про жертви, зібрані через Хвальний Комітет на вільній земли американській, витискала сльози радости і вдячности у тих сиріток, а нас наповнила надією, що ціль нашого Товариства мусить бути осягнена і що спільними силами зможемо сиротам брідського повіта помогчи вирости на щирих синів-доньок неньки України.

На разі тулимося в комірнім, але маємо в Бозі надію, що при знаній жертвенности Українського загалу зможемо з часом купити для захисту власну хату.

Зібрані жертви просимо посилати чеками, бо посилки марками є з огляду на некорисний курс марки польської получені з великими стратами. Посилки просимо адресувати на руки Марії Жолнірчук, голови Товариства в Бродах, ул. Собіского Ч. 11.

З огляду, що лист сей дійде до рук Хвального Комітету майже перед самим Різдвом, желаємо всім членам Комітету веселих і щасливих свят.

ЗА ВИДІЛ.
Філія Укр. Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю в Бродах:
Марія Жолнірчук, голова;
Гнат Панас, секретар.

Подаємо тут також лист дітий-сиріт з брідської Захоронки.

Сей лист звучить:

ДІТИ-СИРОТИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЗАХОРОНКИ В БРОДАХ ДО ВЕЛИКОДУШНИХ ЗЕМЛЯКІВ В АМЕРИЦІ.

Ми, українські діти сироти, хоч маленькі і не вміємо ще гарно писати, пересилаємо цей лист у далекий Новий Світ зі Старої Землі.

Як сонічком на весні втішилися ми вісткою, що ген-там, де все гарно і тепленько, думають про нас, нещасних дітий одної Неньки України.

Нам тут дуже-дуже тяжко було. Ми замерзли би і погинули з голоду, як би нас не пригорнули і не огріли теплом своїх сердець добрі наші опікуни.

Ми думали, що тільки тут, де бачуть наше горе, дбають про нас, але зараз ми дізнались, що і за море сягає Наша Велика Родина і ми отерли гіркі слези, бо віримо, що як досі, так і дальше тямитимуть про нас в Америці і не дадуть нам в нужді жити.

иМ клонимся перед Вами, Великодушні Брати наші, за це, що згадали „найменшого брата" і за здоровля Ваше засилатимем щирі молитви до Того, котрий влив в серця Ваші ту горячу любов до Рідних!

Нас тут небогато; тільки чотирнайцятеро, бо наша добра Пані Меценасова Жолнірчукова не має стільки грошей, щоби богато бідних дітей приняти, а їх таки досить до захоронки приходить. Инші лиш вчаться і відходять домів, бо для всіх нема хліба, але вони також тішаться, що можуть приходити до української захоронки і вчитися своєї мови, бо в школі її не чують.

Щоби зібрати більше грошиків і цим улегчити, хоч трошечки тягару удержання нас, ми устроюєм діточі вистави, де даєм доказ перед видцями, що українські діти уміють працювати по змозі своїх сил.

Подаєм в цім листі дві відбитки нашого „Діточого Вечера", щоби Ви Наші Добродії, побачили деяких з нас і тимлучше і нас затямили.

Жийте в щастю і здоровлю, та просим згадувати нас часто і своїм діточкам росказувати про нас — їх братчиків і сестричок, які, хоч не знають їх, але люблять щиро і хочуть довідатись, чи вони великі, чи такі маленькі, як ми, та чи не забули рідної мови і чи люблять також нас сиріток хоч трошка.

Еще раз клонимся і пересилаєм привіт, ніжний та щиренький, пливучий із наших маленьких серденят.

Власноручні наші підписи просимо читати більше серцем як очима. Ті криві букви ставлять руки, які колись віддадуть свою силу Рідній Україні беручи собі примір від Вас, Незабутні працюватимуть для добра менших братів.

Багринович Володимир, Багриновичівна Марійка, Багринович Иосиф, Михайло Оленка, Шахівна Стефанія, Шахівна Марія, Суходольська Анна, Суходольський Франьо, Варвара Помпорак.

Маленькі, що 2 роки мають, тому не підписались.

Броди, дня 18. листопада, 1922.

МЕК-КІЗ РАКС, ПА.

Втопився „валечни богатер".

Був тут, у нашій місцевости, такий ляшок, що рад був вигубити усіх Українців на світі. Він похвалявся, що як був в армії Галера, то вимордував чимало нашого народу. І відси, з Америки, він посилав до ляцького уряду безвпинні доноси на тих Українців, що вернули до Галичини, ізза чого певне прийшлося їм богато витерпіти.

Коли довідався з часописів про українське повстаннє, то мало що не здурів. Кричав усюди: — Пшеклєнти гайдамакі! Замало пусцілем ім крві. Пуйде знову до Малопольскі і вимордує іх вшисткіх, жеби нє зостало ані на насєнє.

А брат його каже: — Єдзь до краю і врацай, а повєш нам потим, ілю замордовалесь Украінцуф.

Польські „богатер" із другими „валечнимі" напилися при тій „урочистосці" самогонки, кричали на ціле горло „віват!" і ревіли своїми баранячими голосами „козообразні" ляцькі гимни. Оттак забавлялися вони „стройнє і гойнє" довгенький час 10-го грудня с. р., набираючи „анімушу". Попращалися із „героем" і ще на дорогу кричали, щоб чим скорше написав, кілько то „Украінцуф" він встигне убити.

Але того листу не діждуться від нього. „Валечни богатер" якимсь робом упав в ріку і „закончил свуй многонадзейни живот". Його приятелі посуджують Українців, що вони його там вкинули. Але поправді го Бог покарав його за злюще серце. Кобиж так витопилися усі ляцькі діяволи, що дишуть важким духом проти нашого народу! **Т. В.**

ЩАСЛИВИЙ ГРИЦЬКО.

Жив собі мужик
Мов справжній козак;
Мав хату, воли,
Криницю й вітрак.
Мав мужик дочку,
Для неї посаг;
Но лихий не спить,
Старостів шле лях.
Прийшли старости,
„Добри вєчур вам",
А мужик відразу
Дочки не віддам.
Я ляхам не сват,
Лях мені не брат,
Забирайтесь проч,
Таку вашу мать...
Я простий мужик,
Мій козацький рід
Не сміє валять
Підлий ляцький плід.
Краще дочку свою
Віддам пастухови,
Йому буду тестем,
Тільки не ляхови.
Пійшли свати з хати,
Носи опустили,
Невдалася штука,
Горівки не пили.
Кілька неділь потім
Музика терличе;
Мужик дочку женить
Грицька зятем кличе.

Бруклин, 7. грудня 1922.
Евген Жуковський.

ЯЗИК І НЕЩАСНІ СЛУЧАЇ.

Неумінне читати і неможливість розуміти по англійськи часто переплачують імігранти своїм життєм. У своїм послідним відчиті директор металево-промислового бюра в Злучених Державах Г. Маннінг, говорить, що число нещасних случаїв між українськими імігрантами значно більше, як між иншими націями. Діє ся се тому, що українські імігранти не уміють читати по англійськи вивішених осторог, не розуміють розпоряджень компаній і формана і тому є жертвою більшого числа небезпек.

Наша школа дає кождому можність научитися англійської мови у себе дома в протягу трьох місяців і в той спосіб забезпечитися проти нещасних случаїв. Прібну лекцію і подробиці висилаєся по одержанню 10 центів грішми або марками, можна також канадійськими. Адресувати:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46. 525 W. 47th St., New York.
72,73,75

ЯК ДОГЛЯДАТИ ХОРОГО

Кожда людина повинна вміти доглядати хорого, бо при добрім догляді лікування поступає хутко, хорому облегчується муки і не розноситься заразливих слабостей на здорових.

Кожда слабість вимагає трохи иншого обходження, але ось деякі загальні поради потрібні у всіх припадках слабости.

Перш за все кімната, де лежить слабий, має бути ясна, до сонця і все добре провітрена. Висока і вузка постель, як в шпиталях. Простирало щоб було без рубців і гладенько постелене. Треба часто міняти біле на слабім і на постели.

Як пацієнт дуже слабий і не може встати, то треба його повернути на бік, відсунути брудне а постелити чисте простирало і обернути слабого назад.

Щодня треба вимити уста і зуби хорому і задля чистости обмити губкою чи шматиною все тіло. Для того треба взяти кварту теплої води, роспустити в ній пять чайних лижочок борового квасу (боріс есид) вмачати в ній губку чи шматину і витерти все тіло.

Часом для погашення великої горячки уживають до обтирання холодної води, але це треба робити за порадою лікаря.

Коли лікар радить холодні обтирання, то треба це робити так: вмочити простирало в холодну воду. викрутити, оповити ним хорого і лишити так поки воно не загріється і оповивати все свіжим холодним аж по ки горячка не впаде. Для охолодження великої горячки натирають шкіру ледом.

А як лікар приписує горячці купелі чи оповивання, то треба таксамо вмочити простирало в горячу воду і оповивати ним хорого і добре накривати.

Иншиий спосіб огрівання такий. що в горячій воді роспускається шклянку тертої гірчиці і хорий купає в ній ноги, витримавши хоч двайцять хвилин.

Буває що треба обложити хорого бутельками або гумовими мішочками з горячою водою. Їх треба наливати водою до половини. витиснути з решти порожного місця воздух. закрити міцно і обвинути в шматину. Шматинами треба завинути тому, щоб не попекти шкіри хорому при таких складах.

Треба тричі або й більше на день мірити і записувати горячку і пулс, як теж записувати все що слабий їв. пив та що робив.

Нормальний пулс у дорослого чоловіка є сімдесять-два удари на мінуту, у жінки вісімдесять. У дитини до року життя від 105 до 120 ударів на мінуту, до шести літ 90 а до десяти літ 80.

Нормальна температура у здорового чоловіка є 98.6 степенів. Температура від 99 до 101 степенів є вже легка горячка. Від 103 до 105 степенів це висока горячка а від 105 до 106 вже смертельна горячка. Коли термометер показує 101 степень, то треба зараз закликати лікаря, а заки він прийде положити хорого і не випускати з ліжка.

Для змірення горячки треба класти кінчики термометра в уста під язик і держати там пять мінут. Дітям не треба міряти горячку в устах. бо може дитина роскусити термометр, покалічитись і отруїтись живим сріблом. Дітям треба мірити горячку в пахвині ніжки або ручки.

Перед міренням горячки треба все струсити на долину термометр. щоб показував не більше як 97 степенів.

При всяких слабостях а особливо з високою горячкою треба мати особливу увагу на поживу пацієнта; лікар має приписати точну дієту.

Коли слабий має якусь заразливу хоробу. то треба його відділити і той хто доглядає такого хорого теж як найменше повинен сходитися з здоровими людьми. Біле з такого хорого і доглядача треба намочити в окропі на цілу годину і аж тоді можна винести його з тої хати де лежить хорий. Посуду і все що хорий уживає, треба мити в кипятку.

Передтим. як доглядач береться за якусь роботу коло хорого, мусить мити добре руки в воді з милом і потім як упорається так само добре мити верхню одежу.

ЗАГАДКИ

1. Приїхав гість та й став на помісті, розпустив коні по всій оболоні (місяць і зорі).

2. Ревнув віл на сто гір, на тисячу городів (грім).

3. Дуб-дуб довговік, на ньому 12 гилляків, на кождій гиляці по 4 гнізда, а у кождому гнізді по 7 яєць і кождому імя є (рік).

4. Ішов брат із сестрою і муж із жоною, та найшли троє яблук і всім по цілому впало (чоловік з жінкою і з шурином).

5. Крутиться, вертиться, нікого не боїться, ходить увесь вік, а не чоловік (годинник).

6. Стукотить, гримотить, як сто коней біжить; треба стати, погадати, що тим коням їсти дати (млин).

7. Ріжуть мене ножакою і бють мене ломакою; за те мене отак гублять, що всі мене дуже люблять (хліб).

ПОВОРОТ ДО ВІРИ БАТЬКІВ

У Варшаві занотовано два нові випадки повороту вихрестів до жидівської віри. В обидвох випадках вчинили це жінки, що покинули жидівську віру щоби одружитись з католиками для карієри. Причина повороту, гризжа совісти.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться точно о 10. годині перед полуднем в понеділок, 1. січня 1923 в церковній гали. Обовязком кождого члена явитися на тім мітинґу на означений час. На порядку нарад буде справозданне контрольної комісії за цілий рік і вибір нового уряду на рік 1923. Проситься всіх як одного прийти на сей мітинг і привести зі собою нових членів, бо тепер будесь приймати до У. Н. Союза без вступного, тож найліпший час тепер вступити. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Скоципець, предс.; І. Маркович, секр.; И. Клебан, кас.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Подається до відомі всім членам бр. св. Василія Вел., від. 214, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 7. січня 1923 о годині 2. попол. в гали Наркові на 30-ій ул. і Галстед. На сей мітинґ повинен явитись кождий член, бо буде вибиратися новий уряд на 1923 рік. Кождий член має вирівнати свої вкладки і усі залеглости, а також 30 цнт. на календар, бо за календар мусять заплатити на сім мітинґу, бо хто сему спротивиться, то буде нараженний на суспендацію з У. Н. Союза. Також проситься всіх членів, щоби записували свої жінки до У. Н. Союза, бо тепер найлішна нагода, бо вступ до У. Н. Союза зовсім безплатний, а також свої діти до У. М. Союза, бо нема лучшої асекурації для дітий як У. М. Союз, бо за 25 цнт. місячно, обезпечені на 400 дол. Присутність всіх членів пожадана. Неявившийся член без важної причини заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — В. Зеліско, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209 повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині в понеділок, 1. січня 1923 в гали церковній. На порядку нарад вибір нового уряду і цілорічне справозданне старого уряду. Всі члени мають явитись на сім мітинґу. Котрі довгують, мають вирівнати свій довг. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Т. Скрипочка, пр.; М. Дмитрів, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться о 12. годині вполудне в понеділок, 1. січня 1923 (на латинський Новий Рік) в Народній гали під ч. 1950 Вест Ірі, ріг Робей ул. На порядку нарад справозданне старих урядників, контрольної комісії і вибір нового уряду на рік 1923. На тім мітинґу будеться приймати нових членів до У. Н. Союза без вступного. Хтоби бажав вступити і скористати з доброї нагоди, проситься прийти. Кождий член повинен поаґітувати перед такими, що ще не належать до жадної організації і приповадити на сей мітинґ. Ті члени, котрі довгують, щоб прийшли і вирівнали свою залеглість, бо в противнім разі будуть виключені з організації. Неявивший ся член буде караний 50 цнт., а урядник 1 дол. — П. Коваль, предс.; К. Січевський, секр.

БОРНСАЙД, ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 165, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в понеділок, дня 15. січня 1923 р. в гали Підгурняка, 93-та ул. і Вудлавн Евеню, точно о годині 7. вечер. Буде вибір нового уряду на рік 1923, контрольна комісія здасть справозданне за рік 1922. Кождий член повинен привести по одному новому членови, бо до У. Н. Союза приймаєсь без вступного, а до братства після ухвали, тож є добра нагода забезпечити себе, бо ніхто не знає, що його завтра чекає. — І. Біляс, предс.; М. Коцилівський, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє, що на річнім мітинґу який відбувся 10. грудня в галі парохіяльній, вибрано новий уряд: Т. Гевчук, предс.; П. Онисик, з. предс.; І. Чорний, секр.; В. Найдух, з. секр.; І. Дудич, касєр; С. Цимбалак, з. кас.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василія Вел., від. 168, сим повідомляє про вислід річного вибору уряду відділового на 1923 р.: Г. Дячишин, пр.; Т. Маник, секр.; Т. Іванило (с. Мих.), касієр. Місячні збори будуть відбуватися кождої першої неділі в місяци (по першім) в гали Івана Ваверчака (Либерти гол), 782 Стейт ул.

ОБУРН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 283 повідомляє тих членів, котрі живуть по других плейзах, що на 1923 р. зістав вибраний отсей уряд: Р. Мозала, предс.; М. Денеґа, секр. рек.; А. Шварик, секр. фін.; І. Гуминецький, касієр. Мітинґи будуть відбуватися в що 2-гу неділю по першім. Проситься членів, щоби свої вкладки присилали перед мітинґом. Як член не пришле перед мітинґом, то секретар буде писати лист до такого члена, а член мусить заплатити за стемпс і за лист або посткартку. Каса товариська не буде виплачувати своїх гроший. — М. Денеґа, секр. рек.

БАЛТИМОР, МД. Бр. св. Тройці, від. 320, вибрало слідуючий новий уряд на 1923 рік: П. Марамаш, предс.; Йос. Приймак, секр.; В. Байда, кас.; С. Кузик і С. Потерайс, контрольори: Мих. Дмитрів і А. Харишин, опікуни хорих; О. Івахів, дверник; Т. Шулька, капітан; І. Ракочій, хоружний. Мітинґи будуть відбуватися в домі у д. Йосифа Приймака, 3300 Савт Гудсон стріт.

ОЛІЄН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 363 дає до відома усім своїм членам, що річний мітинґ відбувся 10. грудня на котрім зістали вибрані нові урядники як слідує: С. Лущишин, пр.; Г. Підскальний, з. предс.; І. Базів, секретар; Д. Базів, заст. секр.; О. Іванців, касієр; А. Непорадний, з. кас.; Д. Мішайниць і І. Костів, контрольори; І. Непорадний і А. Лялюк, надз. хорих; І. Кліщ, прапорник; Г. Підскальний бібліотекар; Г. Ткачик, господар. — І. Базів, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Богд. Хмельницького, від. 22 вибрало новий уряд на 1923 рік як слідує: Г. Бардак, пр.; В. Савіцький, з. предс.; М. Більський, рек. секр.; М. Баглай, фін. секр.; Іван Кравчук, касієр; Т. Стегніцький, заст. кас.; Й. Герман і М. Федас, тростісі; М. Заверуха, І. Коптух і В. Когут, контрольори; Д. Добух, Г. Звір і В. Шимко, доглядачі хорих; Ю. Ярнинський, капітан; В. Симчишин і Н. Братівник, хорунжі; В. Пухала, господар галі. — М. Більський, рек. секр.

ШУКАЮТЬ РІДНИХ В АМЕРИЦІ

Слідуючі особи з Галичини звернулися до нас з проханнєм помогти їм відшукати їхніх родичів та свояків в Америці:

1. Луць Турчин, учитель української гімназії у Львові шукає свого брата **Гриця Турчина** з Глубічка Великого коло Тернополя, який ще в 1911-ім році виїхав в Америку і з того часу не дав про себе чути.

2. Ольга Будна з Тернополя прохає звістки про сестру **Анну Вітяк** з Нової Веси, повіт Новий Санч.

3. Михайло Андрейчук шукає брата **Володимира Андрейчука**, родом з Угорки, повіт Ярослав.

4. Михайло Карпяк у Львові шукає шваґра **Володимира Бриля** родом з Тернополя; колись перебував в Гестер, Па.

5. Іван Різняк з Львова шукає брата **Михайла Різника**, різьбара; жив в Бофало, Н. Й.

6. Жінка просить вістки від **Д. Бельмара** з Шутромнинець, почта Устечко; був дяком, мешкав в Дітройт, Миш.

Усіх, хто має яку відомість про вище названих осіб, просимо дати знати по українськи до:

Foreign Language Information Service,
119 W. 41st Street, New York, N. Y.

ДЕ ВОНИ ТЕПЕР?

Хто знає, чи є ще в Америці і де тепер живуть слідуючі емігранти з України, просимо подати нам звістку.

1. **Василь Саввич Жабко**, родом з села Адамовки, Чигиринського повіту на Київщині. В 1907-ім році виїхав до Злучених Держав і в останньому листі до брата, ще в 1908-ім році, писав що виїздить з Ню Йорку до Сан Франціско. За цей час померла його мати, повмірало богато родичів і в тяжких обставинах прохає від його вістки брат Левко Саввич Жабко (Потапович).

2. **Михайло Павлович Буряк**; прибув до Злучених Держав в 1908-ім році і по останним відомостям, з 1915-ого року, жив в Сан Франціско; питається за ним син Петро Михайлович Буряк з Владивостока.

3. **Володимир Грабовський**, брат Йосифа; шукає його племінник, син Йосифа Грабовського.

Хто-б знав щонебудь про вище названих осіб, просимо написати по українськи до:

Foreign Language Information Service,
119 W. 41st Street, New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ